

LOS JAVALOYAS
ÀNGELS I DIMONIS
DE LA MÚSICA DE BALL

ANTONI CEBALLOS LLITERAS

[PRÒLEG 1]

No hi ha dubte que Los Javaloyas han estat un dels conjunts més rellevants del panorama artísticomusical de Mallorca des de la segona meitat del segle XX. El llibre de Toni Ceballos *Los Javaloyas. Àngels i dimonis de la música de ball* n'és una sòlida evidència.

A partir d'entrevistes contrastades i de tota la documentació que ha generat Los Javaloyas durant més de seixanta anys, Ceballos ens presenta una història oral i cronològica il·lustrada d'un episodi cabdal de la música popular illenca: els grups de versions i la seva relació amb el turisme i la societat.

Amb la lectura de les pàgines que venen a continuació el lector descobrirà no només uns músics que varen dominar a la perfecció totes les tècniques del seu ofici sinó també un dels projectes musicals més estables i pròspers de la nostra història recent. I és que amb uns resultats de gran qualitat pels estàndards nacionals de l'època, Los Javaloyas han contribuït notablement a la indústria cultural i musical de Mallorca i també de l'Espanya de la segona meitat del segle XX caracteritzada pel franquisme i la transició democràtica.

A través d'un catàleg discogràfic amb desenes de referències, i amb peces molt apreciades pels col·leccionistes d'avui, podem avaluar l'impacte de la seva evolució artística i de la seva trajectòria professional en termes de continuïtat, estabilitat i excel·lència.

Gràcies a l'aportació fotogràfica i documental, en part inèdita, que ha aconseguit reunir Toni Ceballos durant els últims dos anys per aquesta obra, assistim també a la història gràfica dels processos culturals que han marcat la vida de tota una generació de joves que varen saber aprofitar les oportunitats que oferia el negoci del turisme durant els anys de la primera gran onada.

I és que la història de Los Javaloyas és també la història de molts dels músics de Mallorca, o si més no de les seves aspiracions, d'aquells músics que varen convertir les seves il·lusions en una identitat ben definida i que es van modernitzar a mesura que ho feia la societat. De Manolo Escobar als Beatles, o de *Na Catalina de Plaça* als Stones (o als Beach Boys) va ser la línia d'una evolució juvenil illenca que va marcar la tendència generacional dels conjunts musicals i de la societat en general.

En tot cas, Los Javaloyas, a diferència de molts d'altres conjunts emergents, varen assolir fites només destinades a uns pocs: enregistrar pels segells discogràfics més importants del país –La Voz de su Amo (EMI) i Belter–, viatjar per tot el món, participar en pel·lícules, tocar per la reialesa, guanyar doblers, participar del cosmopolitisme europeu, etc.

I és que Los Javaloyas, gràcies a la seva ambició, varen saber materialitzar una vida de pel·lícula. Tot i que només varen participar en dos llargmetratges, com feien els artistes de moda, la banda fundada per José Luís Pérez Javaloyas va actuar a l'Àfrica, al Pròxim Orient, a l'Amèrica del Sud i a distints països europeus per tot tipus d'audiències que, com revela Toni Ceballos, inclouen des del xa de Pèrsia, Rainier de Mònaco o Picasso.

Los Javaloyas varen tenir una projecció internacional només comparable a Los Valldemosa i que els va servir per superar les temporades d'hivern fidelitzant actuacions a l'estranger, especialment als països germànics. Com a músics varen explorar la faceta d'intèrprets multiinstrumentistes i també es dedicaren a la composició de temes propis. Cançons com *Barba-Ann, Help!* o *Buenas Vibraciones* són recordades com el vessant més modern d'un grup versàtil i estèticament capdavanter que també va explorar la majoria de ritmes de l'època. Però de tots ells, varen destacar sobretot les balades i les cançons d'amor. *Paradise of Love, Lina* o *Margarita* varen marcar tota una generació que va tenir com a banda sonora les composicions de Los Javaloyas i la melòdica veu de Serafí Nebot.

Cada una de les cançons del repertori de Los Javaloyas amaga una història particular que, com ens explica l'autor en aquest llibre, va des de l'impacte que va causar l'arribada de la cultura angloamericana a Mallorca –les versions dels Beatles, dels Beach Boys o els Stones– i que en va contribuir a modernitzar-la; la importància que varen tenir les distintes edicions del Festival de la Canción de Mallorca en el pla de promoció turística internacional, el paper fonamental que va jugar l'amic i promotor Miguel Soler, o la debilitat de la banda per les cançons romàntiques.